

képzésünk is. (A gyermek- és diákszínjászó rendezői tanfolyamról később – lapszámunk utolsó oldalain – még írunk.)

✱

Kedves csoportvezető-rendezők és szervező kollégák! Azt tudjuk közzétenni, amit megkapunk. Ebben az évben a megyei találkozók zsűrije, a közreműködő kollégák helytel-közzel éltek azzal a lehetőséggel, hogy véleményüket nem csak élőszóban közölhetik (beleértve ebbe a jelen sorok íróját is). A megyei rendezvények harmadáról kaptunk írásos visszajelzést. A regionálisokról már több írás érkezett. És szerencsére van mit megmutatnunk, közzé tenniük az országos találkozó kapcsán is. Szerkesztői köszönet mindazoknak, akik írtak a gyermekszínjászóról, és üdvözlét az olvasónak!

✱ ✱

XXVII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjászó Találkozó és Fesztivál

MEGYEI BEMUTATÓK

SOMOGY MEGYE

Csurgó, 2018. március 23.

Néhány évnyi kihagyás után újra volt megyei forduló Somogyban! Három csapat részvételével, családi hangulatban telt a március 23-án megrendezett esemény, melyen Perényi Balázs és Ákli Krisztián minősítették a látott produkciókat.

A **Boglári Játékszín** *A bajusz* című produkciója izgalmas, a kellékeket s a játzókat kreatívan használó munka volt, mely nagyon jó alaphangulatot teremtett a találkozóhoz. A produkció Arany János elbeszélő költeményét dolgozta fel, pontos, pergő ritmusú megfogalmazásban. A csoport a nap végén még egy plusz bábos etűdöt is bemutatott; az első munkájukhoz hasonlóan nagyon pontos, szervezett munkát láthattunk, mely magában hordozta a katarzis lehetőségét is.

A Somogysárdról érkezett **Betlehemesek** *Betlehemi játék* című munkája klasszikus betlehemi játék volt, melyet izgalmassá, többféleképpen értelmezhetővé tett, hogy Szűz Mária egyedül várta a Megváltót. A csoportot nagyon erős pedagógiai indítással, igazi közösségteremtő munkával segíti vezetője, ami a színpadon is érezhető volt. Külön kiemelném még a történetmesélő kisfiút, aki fiatal kora ellenére nagyon értelmezett és artikulált szövegmondással tette személyessé a produkciót.

A házigazdák, a **Csurgói Bábosok** *Robotjós* című produkciója szórakoztató, a nézőteret is aktívan használó előadás volt; számos izgalmas, bátor játzóki megoldással. A csoport nem elsősorban a fesztiválra készült; a második félév kezdetekor órai keretek között dolgozva jutottak el a látott munka bemutatójáig – bátorságukért külön köszönet!

A produkciók után a gyerekek közös drámajátékon vettek részt Szalai Ádám drámatanár vezetésével, mialatt a csoportvezetők megbeszéltek a látottakat a zsűri közreműködésével. A beszélgetésre alapvetően egymás segítése, a szakmai együttműködés közös keresése volt jellemző.

Bízunk abban, hogy március 23-i rendezvény olyan lépés, melyet újabbak követnek, hogy Somogy megye újra aktív részese legyen a Weöres Sándor Országos Gyermekszínjászó Találkozók életének.

Jövőre találkozunk, találkozzunk Csurgón!

Ákli Krisztián

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

Fegyvernek, 2018. március 23.

A Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozó megyei rendezvényeinek sorában már évek óta ez első helyszín. A városka örömmel fogadja a Jász-Nagykun-Szolnok megyei színházszókat. A programot évek óta az Annaházi Gyermek Táncegyüttes „kicsinyeinek” gyermekjátékokból összeállított műsora nyitja. A nézőtér telve apró és nagyobbacska gyerekekkel. Itt vannak kezdésre a játszó csoportok, és persze a szervezők nem bízzák a véletlenre, a helyi óvodások, kisiskolások is az előadások megtekintésére.

Ez a korosztály remek mérce, őszinte visszajelzés a színpadon történetek érthetőségét, tisztaságát, a játék átéltségét, a megjelenő érzelmek igaz voltát, a kellékek, díszletek, egyáltalán a színpadkép egységességét, funkcionalitását illetően. Igazi szakértő kis közönség. Minden évben izgalmas lehetőség a zsűrinek megfigyelni az előadások között a háta mögötti sorokban folyó beszélgetéseket, az óvó néninek, tanító néninek feltett kérdéseket. Mindig a lényegre tapintanak.

A gyermekszínház találkozókon minden évben kérdés, hogyan is tölthetnénk meg a színháztermetet közönséggel, hiszen a fellépőknek attól lesz a színházszás ünnepe, attól lesz igazi színpadi élmény a találkozó, ha telt ház előtt játszhatnak, ha egy egész teremnyi emberke nevet a vicceken, szurkol a jóknak, ha vágható a feszültség a csöndeknel. Fegyverneken ezt bátran és jól szervezik. Nem aggódnak azon, hogy megértik-e, hogy nekik való-e a téma, amiről a fellépők játszanak, hiszen tudják jól, a mai gyerekek nem burokból nőnek, rengeteg tapasztalattal, ismerettel rendelkeznek a világról, és már véleményük is van, 5-6 évesen is. A fegyverneki találkozó élmény a játszónak és élmény a nézőnek. Egy izgalmas, színes nap, mely mint egy igazi ünnep, kiránt a hétköznapiakból. Nemcsak az előadásokkal, hanem a szakmai beszélgetés idejére is: a helyi kézműves asszonyok alkotási lehetőséget kínálnak, a mozogni vágyóknak pedig a ritmus vonzásával táncház ad elfoglaltságot. S ha megpihennének, ott a művelődési ház nagy füves udvara. Apró odafigyelések, frappáns szervezés, kis ajándék, hatalmas torta minden csapatnak – mi más kellene még. „Alig költségből” színvonalas rendezvény az elhivatott, odaadó munkatársaknak és önkénteseknek köszönhetően.

És emellett idén ismét felére csökkent a csoportok száma. Mindössze három előadást élvezhettünk ebben az ideális közegben.

Zöldfülűek, Orczy Anna Általános Iskola Móra Ferenc Általános Iskola Tagintézménye, *A székelly menyecske meg a gyáva ördög*

Tukarc Piroska kihagyás után ismét megmutatkozott csoportjával, megmutatták, hol tartanak, mire képesek most. Megmutatták, hogy vannak erős figuráik, hogy szeretnek játszani, mesélni még felsősként is. Sőt, kiskamaszként a már bontakozó érzelmeket, pajzanságot is be tudják vinni, be tudják építeni, jobban mondva meg tudják mutatni a népmesében. Idén még kicsit bátortalanok voltak, nagyon igyekeztek mindent jól csinálni, egymásra figyelni, szépen mondani a szövegeket, megmutatni érzelmeket, megeleveníteni kapcsolókat a színpadon, és ez az igyekezet, valamint az első megmérettetés bizony látszott az előadásukon. Nagy öröm lenne látni, hogy jövőre hová jutnak! Biztos vagyok benne, hogy beérik a munkájuk, hiszen remek közösségként, jól vezetve, jó úton járnak.

Ropik, Teátrum Alapfokú Művészeti Iskola, Szolnok, *Hogy is van?*

Moldvai Ibolya rendkívül izgalmas játékba kezdett tanítványaival, mikor úgy döntöttek, hogy a Ropi kalandjait saját élményeiken, életükön átszűrve állítják színpadra. Korosztályuk napi problémáinak megfogalmazásával aktualizálták a történet alapjait. Beszélnek többek között a felnőttek és gyerekek közötti társas magányról, a kütyük nélküli egymásra figyelés fontosságáról. Ehhez ötleteik is vannak. Ilyen a gyerekek által indított, valójában minket, nézőket is szórólappal bevonó „Kikapcsolás! Kikapcsolódás!” kampány, amely közös sétára hív. Ezek a pillanatok erősek, és valóban az övék – vagány, vérbő játékot eredményeznek.

Csipp-csupp, Orczy Anna Általános Iskola, Fegyvernek, *Tavas az erdőben*

Sarkadi Andrea és Geröcs Eszter alsós gyerekekkel dolgozva igazán vidám, színes történetet tártak elénk az erdő élőlényeivel, tündéréivel. Játékuk nem volt hibátlan, de hisz első alkalommal szerepeltek ebben a felállításban közönség előtt. A tanulási folyamat elején járnak, tele nagyon izgalmas figurákkal, ötletekkel, játékszeretettel. Előadásukat a képi világ izléssége, a valódi együttes megmutatkozás jellemezte, megtalálva mindenki számára a tesztező szerepet.

A látottak értékét jelzi, hogy három produkcióból kettőt is továbbjutásra javasoltunk. A fejlődés a megyében elvitathatatlan, csak éppen reményteljes csoportok eltűnése, távolmaradása (megszűnése?) az, ami kétségbeejtő.

Dolmány Mária

FEJÉR MEGYE

Székesfehérvár

Kicsit szomorúan konstatáltam, hogy idén Székesfehérváron csak kilenc csoport indul. A koromnál és a „Weörest” a kezdetektől szívemen viselőként emlékeztem még a 10-15 évvel ezelőtti találkozókra, amikor a nevezések itt kétnapos rendezvényt igényeltek. A Fejér Megyei Művelődési Központ és Művészetek Háza vállalta idén is a találkozó megrendezését. Gonda Emma, a rendezvény fő szervezője már azzal a hírrel fogadott, hogy az enyingi csoport betegség miatt sajnos lemondta a szereplést. A nap folyamán aztán még egy rossz hír: a kápolnásnyéki csoport nem érkezett meg, telefonálgatás, nem is jönnek.

Baracskáról Grácz László rendező két csoportot hozott. A *Klikk-klakk és a Zörgőszörny* című ötperces kis előadás a rémisztgetést, az ismeretlentől való félelemkeltést villantotta fel. A másik, nagylányokból álló **HarleyQueen Színjátszó Csoport** *Gyöngyök és gyémántok* című előadása pedig egy képzeletbeli alvilágban játszódó „hamupipőke” történetet választott. Jóságú mostohaanyát, züllött testvérrel és gonosz mostohaanyával, drogbárával, gyilkosságok, koldusokkal stb. A történet valós emberi viszonyt vagy valós embereket nem ábrázol, így egy rossz képregény maradt. Nagyon nagy a felelőssége a csoportvezető pedagógusoknak, hogy milyen értéket akarnak közvetíteni az előadásaikkal. Milyen alapanyagot választanak, majd ennek feldolgozása milyen minták követésére ösztönzi a rájuk bízott színjátszó gyerekeket... A szakmai beszélgetésre sajnos nem jött el a csoport vezetője.

A bodajki **Prikulics Gyermekszínház** *A walesi bárdok* színrevitelével tisztelgett az Arany János év előtt. A különböző életkorú gyerekekből álló együttes vezetője, Nagy Judit igyekezett minden színjátsozóját bemutatkozashoz segíteni. Voltak akrobatikus mutatványosok Edward szórakoztatására, a sokféle ételt egyenként felszolgáló szolgáló stb. Az előadás eklektikusságát mutatta, hogy a bárdok szereplése súlytalanra, időnként viccesre sikerült, ami az addigiakból nem következett: volt gitározni nem tudó fiú, aztán volt a *Házasodik a tücsök* című dal, és végül jött két napszemüveges énekes lány, ők voltak a Bárd-sisterek. A végén aztán ismét komorrá változott az előadás a levonuló tömeggel. Az előadásnak nagyon sok szereplője volt és nagyon eltérő életkorúak. Minden rendező tudja, hogy milyen nehéz feladat ez, pedagógiailag viszont nagyon sok hozadéka van. Elismerésem az ilyen vállalásokért.

Sárbogárdi **Petőfi Színpad** *Betonkacska* című előadásában Lackfi János *Fiúk dala*, illetve *Lányok dala* című versével dolgoztak, kiegészítve a saját ötleteikkel. A Leszkovszki Anna csoportvezető-rendező alapötletét, melynek során a lányok szájából elhangzó „csúfolókat” lányparókás fiúk, a fiúkat pedig fiúsapkás lányok adták elő, sajnos nem gondolták tovább. Az ötperces előadás utolsó percében, amikor már mindenki a saját nevében szólalt meg, hitelesek, őszinték és nagyon szerethetőek voltak. Több súlyt is elbír ez a csapat.

Székesfehérvárról a **Kodócska** csoport a *Toldi* második énekét mutatta be Láposi Anita rendező irányításával. A nagyszámú szereplővel megvalósított előadás a tablókkal való történetmesélést, az érzelmek, indulatok külsőséges ábrázolását választotta. A színpad közepét elfoglaló hosszú asztal, körben székekkel, beszorította a játsozókat, statikussá tette a mintegy tíz perces produkciót.

Csukás István *A kiskakas* című meséjének feldolgozására vállalkozott Tömör Zsuzsa és F. Korcz Judit második osztályukkal, Abáról. A **Magocskák** előadásában nagyon szépen átgondolt, pontos történetet láthattunk a kiskakasról, aki a hangját keresi. A darabválasztást szerencsésnek tartom, mert minden szereplő azonos módon tudott részt venni az előadásban, vidáman és önfelédten voltak malacok, nyuszik, egerek stb. Érdekes térformákat használtak, természetesen tudtak megszólalni – üde és kedves produkció volt. A csoportvezetők célja volt, hogy képesek legyenek a gyerekek a jobb együttműködésre, koncentrációra, fegyelmezett munkára. A gyerekszínjátszásban ezek a nevelési célok úgy tudnak érvényesülni, hogy a résztvevőket a játék, a szereplés vágya motiválja, és persze, a csoportvezető személyéhez való kötődés sem elhanyagolható!

A székesfehérvári **Kossuth Színkör** előadása volt a nap legemlékezetesebb előadása. Az *Asszonyok tüköréből* című Móra Ferenc mesét játszották, melyhez Várhidi Attila feldolgozását használták. Ez a csoport is igen nagy létszámú volt és különböző életkorú gyerekekből állt. Vezetőjük és az előadás rendezője Dr. Kalmárné Várady Henriette Lilla. *A török és a magyar papucskészítő* vidám meséjét rendkívül nagy élvezettel és jókedvvel adták elő. Tudtak helyzeteket, karaktereket ábrázolni, értették a szituációkat és azokat elénk is tudták varázsolni. A produkcióban való felszabadult, de mégis fegyelmezett részvételből következtetni lehet az otthoni tudatos és elmélyült alkotómunkára. Élvezték a játsozók az előadást és mi is, együtt a közönséggel!

A Kossuth Színkör előadását javasoltuk Regős János zsűritársammal a pécsi regionális találkozón való részvételre.

Szakall Judit

VESZPRÉM MEGYE

Pétfürdő

Egy munkaszombat, amely a Veszprém megyeieknek a gyermekszínházi ünnepéről szólt. A rendezvény hagyományai szerint Pétfürdőn a szervezők, a helyi polgármester és a zsűri is köszönti a gyerekeket. A polgármester asszony ezután a zsűri harmadik tagjaként végig is nézte a teljes programot, és gondolataival gazdagította az értékelést. Példamutató ez a figyelem és érdeklődés.

Pétfürdőn tizenkét csoport mutatkozott be. Láttunk tisztán mozgással mesélést, klasszikus történeteket, meséket, saját gondolatokból fűzött játékokat, irodalmi műsort nagyszínpadon és kamaratérben. A szervezők lehetőséget biztosítottak a csoportoknak, hogy a nagyszínpad mellett kamaratérben is választhassanak, és jó néhány csoport élt is ezzel. Így a közönséget is mozgatni tudták, az átállásokra is jóval több idő jutott, miközben a váltott helyszínekkel pörgött az esemény. Lehetőség adódott nagyobbacska szünetekre, hogy a zárt színházteremből kimenjünk a fényre, ami nagyon sokat segíthet a figyelemben. A csoportok nem rohanás-ként, nem színpadra lökés-ként élték meg a találkozót, mindenkinek jutott idő a bekészülésre, a ráhangolódásra. Köszönet érte!

Általában nagy odafigyeléssel készített, a pedagógiai munkában kiemelkedő előadásokat láttunk, rengeteg friss, a gyerekekből kiinduló ötlettel, gondolattal. Azok a csoportvezetők, csoportok, akik a többiek előadását is figyelemmel kísérték, rengeteg ötlettel gazdagodhattak, sokat tanulhattak egymástól.

A nap mindjárt egy olyan előadással kezdődött, amely valóban példaértékű. A veszprémi **Kozmutzások Színvilág csoportja** Ágnes asszony történetét dolgozta fel, Neuburger Éva vezetésével. A speciális iskola színjátszói pusztán mozgással elevenítették meg a ballada eseményeit, Ágnes asszony történetét. Ez az a nyelv, amit a csoport tagjai értenek, tudnak, remekül használnak a színpadon. Segítőkkel dolgozva mindegyiküknek lehetőséget teremtettek az önkifejezésre, és nem is akárhogyan. Remek eszközhasználattal, briliáns szereplőválasztással és „színesvezetéssel” olyan tiszta, magától értetődő, egyszerű és mégis átütő erejű képek használatával, hogy csakis irigykedéssel beszélhetünk róla: „Ez miért nem nekünk jutott eszünkbe?”. Megmutatják a közösség mellett kívülállóként, kirekesztettként, mégis elfogadottként, a jóformán az örület határán létező asszony történetét. Nem akarják eljátszani a bánatba, büntudatba beleőrülést, csak a körülmények, a közösség, a lét okozta fájdalmat mutatják meg, miközben egészen borzongató módon a teljes előadás, a főszereplő minden mozdulata, teljes színpadi létezése egy felsőbb szférához tartozó nyugalmat áraszt. Több előadásban is megtapasztalhattuk a figyelemmel párosult felszabadultságot. Ilyen volt a **Pereszke csoport**, akik *Borsszem Jankó* történetét dolgozták fel Fésüs Éva és Kálmán Andrásné segítségével: rengeteg játékos ötlettel, vidámsággal, saját fiú-lány kapcsolataikra kivetítve a mese viszonyrendszerét. Ügyesen bánnak mindenféle játék- és háztartási eszközzel, melyekkel zeneileg is aláfestik előadásukat. Rengeteg zeneiség van a csoportban, amire a vezetők építenek is. De ilyen volt az magyarpolányi **Atombomba A suli** című előadása Benkó Zsófia Anna vezetésével. Itt is nagyon sokat számított a zeneiség, a dal, amelyet remekül megformált kórusként adtak elő, s amely végig kísérte, tagolta, vezette előadásukat. Rengeteg humorral, iróniával és öniróniával mutatják be az iskolai életet, viszonyokat. Mindkét csoport vezetője megtalálta egy-egy formát, helyzetet, eszközt, amely alapot biztosít a gyerekek felszabadult játékához, miközben a keret mindkét esetben megadja a kapaszkodót a szereplőknek, akik minden pillanatban tudják, hol vannak, mit akarnak közvetíteni felénk. Így a felszabadultságuk színpadi rendezettséggel párosulhat.

Ki kell még emelnem Benkó Zsófia Anna másik előadását, az **Alakváltó Kaméleonok A Fonal** című produkcióját. A kamaszlányok problémáit feldolgozó – klasszikus szerkezetű tündérmesébe burkolt – életjátékukat a remekül megválasztott kellék segíti. A kapcsolatokat, a viszonyokat, kötések erejét, a kötelezettségeket, a lázadást, a kiszakadást, majd a választott új közegben az újabb kapcsolatok általi újabb kötöttséget remekül szimbolizálja az általuk használt gombolyag.

Említhetnénk még jó néhány ötletet, izgalmas részletet további előadásokból, hiszen ezen a napon rengeteg „ellopni” való megoldással találkoztunk. Amiért éppen ezeket emeltem ki, annak oka az egyszerűségük, amivel segítik, vezetik a játékosokat, mégsem telepszenek rá, nem nyomják el a gyerekek játékát.

Dolmány Mária

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Kisvárda

A XXVII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Találkozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei fordulójának a Kisvárdai Várszínház és Művészetek Háza adott otthont idén is. A Művészetek Háza színházterme kiváló lehetőséget biztosított a csoportoknak arra, hogy megnézzék egymást a színpadon, és hogy a találkozó

egyik legfőbb célja, a kölcsönös tapasztalat- és élménycsere teljesüljön. Örömmel számolhatok be arról, hogy a csoportok minden előadáson nagy létszámmal képviselték magukat – a csoportvezetők külön kérése volt a gyerekek felé, hogy nézzék meg a többiek produkcióit is. Tizenegy csoport mutatta be munkáját a rendezvényen.

Gézengúzok, Újfehértó – Osztályképek

Szerencsére van a világban olyan, ami nem változik. Például, hogy a gyerekek időnként nem akarnak iskolába menni, és nem restek a legkreatívabb taktikákat mozgósítani annak érdekében, hogy szüleiket meggyőzzék az otthonmaradás szükségességéről. Ezt a témát járják körül az újfehértói Gézengúzok. Látható, hogy az anyag teljesen a gyerekek sajátja, ők találták ki, ők improvizálták a szituációkat. Éppen ezért fesztelenek és lazák voltak a színpadon, nagy lendülettel meséltek nekünk ezekről a hétköznapi, de nem jelentéktelen, őket körülvevő iskolai nehézségekről. Külön előnye az előadásnak, amitől a leginkább működővé válik, hogy a foglalkozásokon használt játékokat és gyakorlatokat beépítették a jelenetekbe, sőt olykor ezek adták a jelenetek vázát (stop játék, slow motion mozgás, tapsra határozott impulzus stb.). Mivel ezekben a játékokban nagy határozottsággal mozogtak a játszó, ismerik és szeretik ezeket, a mesélnivaló hitelessé, magabiztossá és szórakoztatóvá vált. Akkor vált volna a téma igazi történetté, ha a csoport mer kicsit mélyebbre ásni az iskolai nehézségek és problémák rengetegében. Ha mernek konfliktusokban, feszültségekben és feloldásokban gondolkodni. Ha igazi tétje lett volna az iskolai szituációknak. Biztos vagyok benne, hogy ez meg fog történni, nagyon jó úton haladnak.

Együtt, Nagyhalász – *A rút kiskacsa*

A csoport feldolgozásában *A rút kiskacsa* története az iskolában csúfolt, szekált és kiközösített gyerekekkel került párhuzamba. Ennek színpadra állítására erős látványvilágot találtak ki. A fények játékaival, leplekkel és nagyon ötletesen, papírból hajtogatott legyezőkkel hoztak létre markáns hangulatot az előadás egészében. Meghatóan egyszerű és szép eszközökkel sikerült pontosan megjeleníteni a mesét. Miközben a mese világa szépen épült, az előadás közben fokozatosan tűnt el az iskolában csúfolt gyermek szála, a produkció végére pedig teljesen elveszett. Sajnáltam ezt, mert izgatottan vártam, hogy milyen megoldással tér vissza a csoport a valóságba. Hogyan köti majd össze a mesét a valósággal, és mi lesz a sorsa a csúfolt kislánynak? Talán a papírlegyezők és leplek mozgását érdemes lehet még tovább gondolni, számos izgalmas lehetőség rejlik még bennük, sok-sok mesélő koreográfia lehetősége. Örültem volna, ha látom is, nemcsak hallok a rút kiskacsa történetét mesélő kislányt. Érdemes lehet őt is a mese még szervezesebb részévé tenni. Nagyon izgalmas látványvilágot kaptunk a csoporttól, bárcsak mindig így nézhetnénk/hallhatnánk meséket.

Rivalda, Nyíregyháza – *Gyere haza, Mikkamakka, mert jönnek a pomogácsok*

Már a kezdőképben nyilvánvaló, hogy a színpadon fegyelmezett, képzett és magabiztos játszókat látunk. Minden karakter pontosan kidolgozott és felépített, illetve látszik, hogy a szereposztás abszolút a gyerekekre szabott. Éppen ebből adódhatott, hogy a saját szerepében mindenki jól érezte magát és oldottan, felszabadultan építették az előadás világát. Mindig jól esik ezt látni. A Zordonbordont játszó fiú játéka kifejezetten erős alakítás, átgondolt volt és felépített. A legtöbb humor forrása is épp ez a karakter. Szép és pontos reakciókat adtak egymásra a játszó, magas fokon működött a csapatmunka és az egymásra figyélés. Ez, úgy gondolom az alapozást dicséri, a játszó mindig tudták, hogy mit miért csinálnak, illetve mi miért történik a színpadon. A továbbiakban érdemes lehet eljátszadozni a térben felállított létra és pad előadásbeli funkciójával. Hogy mindig legyen valami plusz jelentésük, vagy jelentsenek mindig más helyszínt. Ez talán a játszóknak is újabb lendületet és plusz akciókat jelenthet. Sok lehetőség van még az előadásban, ami további megmunkálást igényelhet. Csak a színjátzó és a produkció javára válhat, ha a gyerekek fantáziájának és ötleteinek nagyobb teret enged a rendezés. Gondolok itt a valódi helyzetek kialakítására, a szabadabb akciók és reakciók indítására, a játszó humorának szabad megjelenítésére, a spontaneitásra és a rugalmasságra. Hadd tegyék még inkább a magukévá a játék világát, kicsit lazábbra engedve a sok szöveget.

Margaréta Színjátzó, Nyíregyháza – *Füles születésnapja*

A csoport először lépett színpadra a WSO keretein belül és rögtön nagy sikert arattak. Nagy létszámú a csoport, amely nagyon vegyes korosztályú gyerekekből áll. A produkciót leginkább összművészeti alkotásnak nevezhetjük. A csoport bemutatkozó leírásában látható, hogy a gyerekek a zenés/táncos formát kedvelik leginkább. Táncból és énekből nem is volt hiány. Elbűvölő volt az a lelkesedés és élvezet, ahogyan a csoport részt vett az előadásban. Igazi közösségi élmény volt. Kicsik és nagyok egymásra figyelve és egymást segítve éltek a színpadon. A nap legerősebb hatású színházi pillanata volt számomra, amikor egy csapatnyi pici kislány katicabogarakként (profli katicás jelmezben) egy elektronikus diszkózenére lejtett koreográfia után, hirtelen, a jelnyelvet használva, az Istenhez suttogtak el egy fohászt. A két hangulat között akkora volt a kontraszt és olyan őszintévé vált a pillanat, hogy a nézőtérben is besűrűsödött a levegő. A játszó szövegmon-

dásán, a dramaturgián és a szituációk felépítésén van még mit dolgozni, de a csoport olyan lélekkel működik együtt az előadásban, hogy a színjátszás egyik legfőbb lényegét már megtalálták.

Kincskeresők, Nagyhalász – *Az alagút*

A csoport nagyon izgalmas alapanyagot választott magának. Dürrenmatt *Az alagút* című novelláját dolgozták színpadra. A játzók élethelyzetéhez igazított módon, iskolai, egymást bántó és szakáló közegbe helyezték az kiinduló szituációt. Egy osztály osztályfőnök nélkül (mert ő a következő megállónál csatlakozna) felszáll a vonatra. De a novellából is ismeretes módon, egy sötét alagút nem ér véget, a vonaton pedig teljesen egyedül maradnak. Izgalmas helyzet. Mit kezd egymással egy csapat gyerek? A széthúzó közösségből hogyan lesz, lesz-e összetartás? Hogyan ér véget a történet? Ilyen és sok ehhez hasonló kérdést vetett fel bennem az előadás, rögtön a nyitóképtől kezdve. Nyilvánvaló, hogy a játzók választása is ez a novella, hiszen nagy energiákkal és erős jelenléttel éltek a színpadon. A megérintettségük kézzelfogható volt. Nem ritka, hogy a színjátszók igen komoly témákat hoznak be a foglalkozásokra, a csoportba. Itt is megjelent jó néhány: alkoholistá apa, családon belüli erőszak, megalázás, megszegyenülés stb. Érdekes ezekkel a témákkal nem csak a felszínen foglalkozni, hanem akár útjelzőként, akár a feloldás utáni kutakodásként, mélyebben dolgozni. Az előadás még ott tart, hogy a felszínen említi ezeket a problémákat. Ráadásul nem érkezik rájuk sem feloldás, sem plusz gondolat a problémákkal kapcsolatban. Ha drámai témát drámai előadásmóddal, drámai felhanggal, drámai eszközökkel jelenítünk meg, nem ritka, hogy a néző számára kiürül a téma – nem éri el a várt hatást. Pedig megérdemelné. Az előadásnak egyelőre nincs vége. Lehet, hogy pont ez a csoport szándéka. De engem, nézőt, pont rossz pillanatban hagyott egyedül és bizonytalanságban. Remélem, hogy a játzók nem. A csoport minden tagja nagy energiával rendelkezik színpadon. Sok kitartást kívánok a további munkához – remélem, hogy lesz ilyen, hiszen az izgalmas téma és alapanyag, valamint a csapat jelenléte és energiája több mint alkalmas rá.

Csodavarázs, Ibrány – *Karácsonyi csoda (Hol lakik a mikulás?)*

A csoport egy árvaházi közegbe helyezett témát jár körül. A téma igencsak összetett. Csak az én olvasatomat tudom itt megosztani: nekem az előadás a hitről mesélt. Arról, hogy egyedül maradt gyerekeknek mi az, ami támaszt, kapaszkodót és vigaszt nyújthat. Nagy értéke volt az előadásnak, hogy a legnagyobb ilyen kapaszkodónak – az én értelmezésemben – az összetartozást és a közösség erejét emelte ki. A gyerekek ebben az előadásban hittek a csodában, egészen konkrétan itt és most a telpóban. A felnőttek az elején még nem. Szerencsére a végére ők is meggyőzőhetővé váltak. Dramaturgiailag kicsit nehézkesen épült az előadás, hirtelen és néhányszor indokolatlan váltásokkal. De ez önmagában nem is biztos, hogy lényeges. Akkor lenne az, ha a játzók számára sem világosak a motivációk, hogy mit miért cselekednek, vagy mondanak a színpadon. Számomra az ének és táncbetétek nem váltak az előadás szerves részévé, illetve nem váltak színházi jelekké. Nehezen kapcsoltam ezeket az előadás világához, de azt is éreztem, hogy csak igazán kicsi átgondolás kell a csapatnak ahhoz, hogy ezt megoldják. Talán érdemes lenne a játzókot még inkább szabadjára engedni, hogy gesztusaikat és ötleteiket többször és még változatosabb formában mutathassák meg, a saját kreativitásuk alapján. További aktív együtt játszást kívánok a csapatnak, és erőt ahhoz, hogy továbbra is tanítsák a felnőtteket hinni. Majdnem mindegy miben.

Menő Manó, Ajak – *A brémai muzsikások*

A csoport tagjai, a bemutatkozó szövegük és az előadás alapján is, szeretnek „állatot játszani”, főleg, ha a kedvenceikről van szó. Ez tagadhatatlan volt az előadás láttán. A játzók akkor voltak elemükben, ha futhattak, ha a gengsztereket üldözhetek – mindegy, csak intenzív legyen. Öröm volt látni az előadás gengsztercsapatát, akik büszkén adták elő a saját maguk összeállította gengszteréneket, gengsztertáncot. Az előadás is akkor működött igazán, amikor a szöveg után, szöveg alatt, szöveg előtt intenzív mozgásra volt lehetőség. Érdekes erre nagy hangsúlyt fektetni és kicsit kevesebb szöveggel, több mozgással dolgozni, hiszen látványosan felszabadultak voltak a játzók ilyen helyzetekben. A teret magabiztosan használták az előadás egésze alatt, az volt a megérzésem, hogy ez a drámaórákkal történő alapozás és nem a véletlen eredménye. Minél több örömet és lehetőséget kívánok a csoportnak a kedvenc állataik megformálásához, és mindig ahhoz, amit nagy kedvvel és hasonló nagy lendülettel szeretnek csinálni.

Szorgi Deák, Szorgalmatos – *Ilók és Mihók*

A csoport izgalmas módon kalauzolt bennünket az archaikus népi világba, és még izgalmasabban vegyítette azt a mai technika-fókuszú világgal. Tette ezt rögtön a kezdőképpel. Népviseletbe öltözött rátermett fiúk telfont nyomkodnak unottan, egymás társaságában. A keretjáték épp erre a képre épült, egyetlen barátjuk igyekszik kirángatni barátait és a lányokat ebből az állapotból, játékra invitálva őket, sikertelenül. A fiú elmondja, hogy a nagymamája nagyon izgalmas meséket szokott mondani, hallgassák meg ők is. Ezen a ponton indult Ilók és Mihók története. Az előadás tananyagának is kiváló, azzal a szándékkal, hogy a fiatalok kö-

zelebb kerülhessenek a népi játékokhoz, megismerjék az akkori eszközöket, tevékenységeket. A színjátások folyton színpadon voltak, mindig volt mit cselekedniük, így hiteles és élvezhető módon épült az előadás világa. Egy idő után a háttér cselekvések és helyzetek állandósultak és monotonná váltak, tartalmilag kissé kiürültek. Ezen érdemes lehet a jövőben még dolgozni, hogy még több ötlettel és cselekvéssel töltsék fel a jelenlétet. Itt is érvényesült az a gondolat, hogy ha kevésbé ragaszkodott volna a játék a szöveghez, és inkább a szöveg által teremtett szituációk játékosságára fókuszált volna, a játékosok talán még inkább megerősödnek intenzitásában és a játékban egyaránt.

Huncutkák, Ajak – Kőműves Kelemen

A nap legkülönlegesebb és legbátrabb formanyelvi vállalása a Huncutkák csoport *Kőműves Kelemen* című előadásához kötődik. Néhány mondattal csupán, de annál több ritmus- és hangjátékkal, a játékosok jelenlétére épülő képpel igazán izgalmas, a történethez passzoló világ épült fel a színpadon. Már pusztán a jelmezek képi hatása megteremtette az alaphangulatot. A fekete ruhában játszó fiúk és egyetlenegy fehér ruhában belépő lány szép kontrasztot hozott létre. Már ebben megjelent az a hihetetlen dilemma, ami markáns ebben a történetben. Még több plusz gondolat elfért volna az előadásban: azok a gondolatok, amelyek megfogták a színjátékosokat a *Kőműves Kelemen* című műből. A ritmusok és a képek megadták a produkció alapintenzitását, mégis azt éreztem, hogy bőven az alatt mozog ez a szint, mint amire a csoport képes. Néhány ponton a valódi feszültséget hiányoltam az előadásból: olyan feszültséget, amitől ez az erős csapat karnyújtásnyira van. Például, ha a körből kiszabadulni akaró lány előtt valóban bezáródnak a kapuk, és a fiúk célja az, hogy tényleg ne engedjék ki a körből, a lány célja pedig tényleg az, hogy kiszabaduljon, ha ez a küzdelem nem csak eljátszott, hanem igazi egymásnak feszüléssel jár, automatikusan megteremtődhet az érezhető feszültség a színpadon – és az valódi feszültséget teremthet a nézőtérben is. Nagyon szorítok annak, hogy a csoport tovább dolgozzon ezen az előadáson, mert izgalmas anyag született.

Nyírbátori Diákszínpad – A fájós fogú oroszlán

Az előadás rögtön a díszlettel megragadta a nézőtér figyelmét. Aztán a játékosok megjelenése a színpadon továbbra is megtartotta. Beszédtechnikában, színpadi jelenlétben, karakterformálásban, a térrel való munkában meglepően képzett színjátékosokat láttunk. Az volt az érzésem, hogy a gyerekek rendszeres komplex színházi képzést kaphatnak, olyannyira rutinosan és magabiztosan dolgoznak színpadon. Az egyetlen hiányt számomra az jelentette, hogy nem igazán voltak olyan helyzetek és szituációk, melyekben úgy igazán kijátszhatták volna magukat a játékosok, tudásukhoz és képzettségükhöz illően. A csoport vezetője a szakmai beszélgetésen elmondta, hogy a darab a gyerekek szerelem-előadása, imádják játszani. Ez teljes mértékben látszott is. Ahogy az is, hogy ez az előadás a játékosok egy korábbi érettségi szintjéhez passzolhat. Ők most már bőven túl vannak játékok erősségében a történet adta lehetőségeken. Az a drámás képzés, amit kapnak erős és működik. Érdeklődve és nagy kíváncsisággal várom, hogy mit állítanak színpadra a jövőben.

Huncutkák Utánpótlás, Ajak – A három együgyű lány

A csoport *A három együgyű lány* meséjét dolgozta színpadra. Látható volt, hogy nagyon szeretik ezt a mesét, és az is szemmel látható volt, hogy a játékosok izgatottan várták, hogy elmesélhessék a közönségnek. A kánászlegényt alakító fiú nagy derűtséget okozott a disznókat hajtó improvizációjával. Természetes volt a játék és őszinte, nem is igazán tud más lenni, ha a játékos saját ötleteivel és saját mondataival tölti fel a játékot. Az előadásban még több ilyen improvizáció elfért volna az anyától és a három leánytól is. Ebben az előadásban néhány helyzetben jelzésértékű gesztus és szituáció jelent meg, amit a későbbiekben érdemes több játékkal feltölteni.

Herczeg Dia

PEST MEGYE

Csepel, Tököl

Felszabadulás – amióta az úgynevezett felnőtt színház esztétikai értelemben is egyre többféle Kelet-Európában is (dokumentumszínház, fórumszínház, polgári dráma icipici terekben, köznapi értelemben vett „természetes” előadásmóddal), azóta új perspektívák nyíltak a gyermek- és diákszínjátszás színházi kanonizációjában; mert egyre több „felnőtt” színházi alkotó is pontosan azt keresi (vagy kereshetné), amit a gyermek- és diákszínjátszás jó esetben tud.

Így például a **Gödöllői Gubancolók** előadása, *A koboldok földjén* Kovács Éva rendezésében azért olyan erős esztétikai értelemben is, mert érződik belőle a bemutatót megelőző pedagógiai munka, a próbafolyamat, hogy a játékosok és a drámatanárok cinkos együttműködéséből született. Ki is derül, hogy a szövevényes történet

egy, a félév során közösen írt mese: ha a kívülálló számára nem is feltétlenül követhető minden, a csoport-atmoszférába nézőként is bebocsátást nyerünk. Ugyanezzel a nagyon fiatal korosztállyal készült Almássy Bettina rendezésében a **Kerepeske gombocska jócsontok csapata** *Légy okosabb!* című előadása is: bár a szerző darabját a játszók sorról sorra betanulták, a Kerepesi Széchenyi Általános Iskola játszóinak mégis igazán teszük annak minden kedvesen didaktikus sorát, ebben a szimpatikusan és mélyen fakivágás ellenes előadásban. Külön szeretném kiemelni a recycling-jelmezeket, amelyek szintén az iskola tanulóinak munkái, és amelyekhez fogható még nem láttam a gyermekszínházban. E korosztály előadásai között még az **Érdi Hangyácskák** szerkesztett játékát szeretném megemlíteni az Érdi Körösi Csoma Sándor Általános Iskolából Nagyné Balázs Gabriella betanításában, elsősorban a játszók, és főként a lila ruhás kislány miatt, akire bár alig osztottak szöveget, az egész előadást némán végig támogta: nem tudtam levenni róla a szemem. Az **Art osztály kék csoportjának** *A kis kockás izé* című előadása (a szigetmonostori Zöld Körzeti Általános Iskola és AMI bemutatója Kas Kriszta rendezésében) mindenkinek lehetőséget teremt a bemutatkozásra, mindenki kitalálhatja rögtön az első képből, mire fogja használni a „kis kockás izét”, ráadásul a gyerekek nyelvén „kortársiasítja” a népmesét.

Szintén a diákokra irányuló nagymértékű figyelemről árulkodik a budapesti Izgó-mozgó Színpad előadása a Vigyázó Sándor Általános Iskolából. A *Finnya* Almássy Bettina rendezésében ismét a szerző darabja, egyben alázatos elfogadása a közösséget éppen aktuálisan foglalkoztató problémakörnek: bár nem mélyebbnek, mint a rossz menzakereslet kifogásolásának. Ugyanakkor pontosan ki lehet következtetni, hogy a darab a játszókérdésfelvetéseiből íródott, járulékosan pedig a szülői elhanyagolás problémája is megjelenik.

Ebben a műfajban azonban a próbafolyamat fontossága olykor felül is írhatja a bemutatóét. Így a feldolgozó folyamat komoly erényei miatt emlitem először is a ritkán bemutatásra kerülő Pilinszky-művet, a *KZ-oratóriumot*, amellyel egy gyermekszínház fesztiválon végképp váratlan a találkozás. De még fontosabb maga a próbafolyamat, amely arról tanúskodik, hogy a diákok felismerték a gyűlöletbeszéd és a jelen közötti párhuzam lehetőségét is. Ugyanakkor a gödöllői Garatreszelő Grétakör előadása számos kérdést is fölvet: mennyire magától értetődő, hogy a haláltáborok ismert dokumentumfotói megszokott mozgásszínházi nyelven kerülnek megjelenítésre? Kívülről, a többi diák számára mennyiben képződik meg a játszókérdés számára a próbafolyamat alatt evidenssé vált párhuzam – a mai társadalomban jelen lévő gyűlölet és a műben megjelenő népirrás között? Felveti-e az előadás azt is, hogy akár én, a néző is lehetek az elkövető? Bár az előadásban talán több tekintetben külön válik pedagógia és esztétika, rendkívül fontosnak tartom, hogy a próbafolyamat során e kérdések előkerültek az csoportban.

Ahogy az is, hogy a *Hibbant históriák* szerzője Péntekné Hegedűs Rita rendezésében egy kilencedikes diák: aki ezáltal lehetőséget kapott arra, hogy a dabasi TGM Színtár-suli csapata színpadon is kipróbálja a megírt művet, nem utolsósorban pedig ezáltal a diák megbecsültsége is növekedjen saját közegében. Szintén a pedagógiai kérdésfelvetés miatt emlitem a nekem legkedvesebb című *Tessék engem megdicsérni!*-t: a szigetmiskolci Kuckó Színpad Vajler Kovács Etelka és Lajter Enikő rendezésében nem kisebb kérdést választott feldolgozás céljára, mint amitől nem mellesleg az egész magyar társadalom is szenved: a kritikaturés hiányát. Szorongással, félelemmel és főbiákkal dolgozik *A fiú, aki Félelemre vágyott* (a veresegyházi Tűzmadarak produkciója). Ácsné Csáki Ildikó rendezése egyelőre inkább a főbiákról szól, mint a szorongásokról, ugyanakkor a próbafolyamat terápiás hatással is bírt számos játszó számára, az egyes főbiákkal való ismételt találkozásnak köszönhetően. Ebben a vonatkozásban szeretném kiemelni Kis Szabolcs mindkét rendezését az AMI Színkör kicsi és nagy csoportjával. A csepeli Nagy Imre Általános Iskola és AMI kiscsoportja Kis Szabolcsnak köszönhetően idén elkezdett olvasni: olyasmit, amit ebben az életkorban szokás, főleg a lányok esetében. A *Váratlan utazás* színrevitelének egyes gyengései ellenére a *Szülők nélkül felhőtlen az élet* című előadásból egy „pöttyös könyv” felfedezésének öröme érződik, különösen a Sarah és Felicity szerepében látható barátnők esetében. A nagyok bemutatója pedig nem véletlenül kapott a lendületes játékért különdíjat és ezüst minősítése ellenére is lehetőséget a továbbjutásra: *A repülő osztályból* árad a csapatszellem.

Két előadás is elköteleződött a görög mítoszok iránti érdeklődés felkeltéséért. Az *Odüsszeia* a kistarcsai Zsákhangya Nyüzsiszínház bemutatója. A Simándy József Általános Iskola és AMI előadása sok-sok ötlettel és a tehetségkutatók keretjékével szereteti meg játszóival az idegen és igen bonyolult történetet (rendezte: Nagy Mónika és Cziffer Veronika). A *Párisz almája* címéhez híven szintén elmeséli az „almás sztorit”, de külön öröm, hogy itt az *Odüsszeiánál* sokkal ritkábban elővett *Iliászt* ismerhetik meg Nagy Brigitta csoportjának tagjai. Muszáj azonban szólni a Szikra Színház csoport *Iliászá*nak még egy különlegességéről: hiszen **gyönyörű Heléniája** egy szemüveges kislány. Ez az állítás különösen fontos akkor, amikor még a legjobb előadások is tartani látszanak magukat a társadalomban legszélesebb körben elterjedt szépségideál viszaigazolásához, mind a férfiak, de különösképpen a nők esetében.

Végül kiemelném Körömi Gáborék előadását, a G.B.Cs *Tanulmányi kirándulását*, amely számomra a legmaradandóbb élménynek bizonyult a két nap során – és nem csak az itt is megjelenő ellenszereposztás miatt. Hanem mert védett, biztonságos és felszabadító keretet teremt az iskolával szembeni indulatok cinkos kibeszélésére azzal együtt, hogy túl is mutat konkrét témáján. Az elnyomó és hatalmukkal visszaélő tanárokon keresztül pontosan példázza a szélesebb értelemben vett magyar társadalmat, miközben nem egyoldalú: lehetőséget ad a diákoknak arra is, hogy eljátsszák hibáztatott tanáraikat és maguk próbálják ki, tényleg tudnak-e jobbak lenni náluk. A csepeli Nagy Imre Általános Iskola és AMI drámatanára láthatóan minden diákra egyformán figyel. Azt a kis vörös hajú lányt ülteti a „busz” legfeltűnőbb ülésére, aki introvertáltsága miatt aligha kapna ilyen kitüntetett helyet az ország valamennyi színpadán. Pedig sajnálhatják, mert le sem lehet róla venni a szemünket, annyira felszabadult, annyira önmaga (egyébként egyedül ő ül máshogy a széken). A néző úgy érezheti, hogy bizonyos fokig megismerte: számomra erről a találkozásról szól a színház.

Herczog Noémi

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

Hajdúnánás

Hajdú-Bihar megyében évek hosszú sora óta Hajdúnánás a gyermekszínjátszó találkozó stabil bázisa. Köszönhető ez Herman Attila elhivatottságának, és munkatársai odaadó szervezői munkájának. Hajdúnánáson a gyermekszínjátszók mindig nagy figyelmet kapnak, a technikai személyzet, a szervezés, sőt a városvezetés részéről is. A polgármester maga is a mai napig aktív színjátszó, számára teljesen természetes, hogy megtisztelje figyelmével a rendezvényt, például azzal, hogy a megnyitón minden alkalommal köszönti a gyerekeket. Hajdúnánáson nagy figyelmet fordítanak a csoportok igényeinek kiszolgálására, mind a technikát, mind a szervezést illetően. Így volt ez idén is – így történhetett, hogy már pénteken kora este elindult a találkozó a **Tied a színpad!** hajdúnánási csoport *János vitéz, avagy Like Johnny* című előadásával, mivel a csoport címszereplője szombaton szavalóversenyre utazott.

Társaságunk közgyűlése a hosszú idő óta kifogyhatatlan energiával végzett szervezőmunkájáért az országos rendezvénysorozat záró eseményén, Debrecenben, a fesztiválon a Magyar Gyermekszínjátszás Patrónusa díjjal köszönte meg Hermann Attila munkáját.

Bár az elmúlt években – a fentiek ellenére – sajnos egyre kevesebb csoport jelentkezik a megyében, a találkozó így is sok értékes, izgalmas pillanatot tartogatott.

Jeles Éva már említett csoportja remekül bánik a kellékekkel, amiket izgalmasan, színesen használnak. Az előadás egészen az átgondolás igénye látszik, bár a megoldások még néhol suták, vagy talán az idő hiányában „elsőkörösek”. Az elkövetkező években, ezen az úton haladva, nem elfogadva ez első felmerülő ötletet, hanem játszadózva, keresgélve, valódi színházi pillanatokot várhatunk tőlük.

Csipetkék, Ebes, *A kamra hősei*: a Bálintné Bagdi Ibolya által vezetett csemeték hatalmas fegyelemmel és egymásra figyeléssel játsszák a kamrában rekedt egerek csapatát, akik folyamatosan vezért keresnek maguknak a kitéréshez, persze rendre sikertelenül. Pontosan tartják a kitalált formákat, kapcsolatokat. Pont annyit vállaltak, olyan mesét választottak, amiben megmutathatták a tudásukat.

Huncutkák, Nagyvárad, *A lusta pékinas*: Rusz Csilla már jó néhány kisiskolást nevelt fel a színjáték, a dráma alkalmazásával. Idén új osztályával, az iskolát épphogy elkezdő kicsikkel érkeztek. Ismét fergeteges népmese-feldolgozást láthattunk tőlük, gyönyörűen mondott szövegekkel, remek csapatmunkával, valódi gyerekjátékkal. A bábbal, a humorral is egészen profi módon bánnak.

Alföld Gyermekszínpad, Debrecen, *Bab Berci jót tesz*: Várhidi Attila tanítványai, mint mindig, nagyon bátran, nagyon vagányan játszanak, kiválóan teremtenek kapcsolatot a közönséggel. Erőteljesek, magabiztosak, vidám játékuk betölti a termet, függetlenül attól, hogy előadásuk nem hibátlan.

Móka és Kincskeresők, Hajdúdorog, *Légyvadászat*: Benczéné Mátyási Katalin és Kárádiné Gurbán Edit csoportjának meséjében nem csupán az alaptörténet jelenik meg, hanem jó néhány más, klasszikus mesére is utalást tesznek. A csoportvezetők remek pedagógiai érzékkel adták meg a lehetőséget a kiskamasz lánykák-nak, hogy megmutathassák magukat a színpadon, hogy fecseghessenek, játszhassanak.

Katedra Színházi Műhely – felső tagozat, Debrecen, *Párhuzamok*: Jószai Zoltán vezetésével a csoport saját gondolatait, a saját korosztályuk problémáit dolgozza fel. A rendező jól használja fel a csoporttagok adottságait, hogy tudnak és akarnak is énekelni, dallal kifejezni túláradó, megfogalmazhatatlannak tűnő ér-

zelmeiket. Izgalmas keretjáték visz végig a történeten, egy utazás formájában, míg eljutunk a csúcspontig, a valódi vallomásig. Játékuk bár nem hibátlan, de mély, és átgondolt szintjei, a gyerekek elhivatottsága, közlésvágya átlendít ezeken.

És itt voltak a **Görbeházi Soknevűek**, Görbeháza, *A soknevű hercegúrfi* című előadásukkal, Földváriné Varga Viktória vezetésével, vagy az **AranyosKoméDiások** (Bagamér-Kokad) *A székely leány házasodik* című előadással, Molnárné Pelei Anna irányításával, a **Kamaszok Ifjúsági Színjátszó Társulat** Marosvásárhelyről a *Pötty és a többiek* című produkcióval, Kozsik József irányításával, a **Fintorgó Gyermek Színjátszó Csoport** Vámospércsről a *Röhög az osztály* című előadással, Somogyi László Gábor vezetésével. Ők az idén még túlvállalták magukat, így többször a megtanult helyzetekben és szövegekben is elbizonytalanodtak, vagy éppen nem tudták átélni a szerepeiket, most még nem volt meg hozzá a kellő tapasztalatuk, eszköztárunk.

Dolmány Mária

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

Tatabánya

A megyei találkozók sorozatának záró eseménye zajlott idén a Vértes Agorájában. Mint minden évben, úgy most is a szervezők gondossága, a játszó gyerekek kiszolgálása, az élménynyújtás hatja át a rendezvényt. Ennek ellenére, a csoportok sajnos nem kíváncsiak egymásra, inkább az előtérben ücsörögnek, futkosnak, minthogy a színházteremben ülnének, tanulnának a többiek előadásából, tapsolnának egymásnak. Tényleg csak a versenyzés számít? Csak annyiról szól a csoportoknak a rendezvény, hogy nem megyünk suliba pénteken, és talán még egy dicséret is bekerülhet a tájékoztatóba? Hiába volt a többféle felajánlás a kísérő programokra, a szakmai beszélgetés idejére, a csoportok – vagy vezetőik – nem kértek belőle. A meghívott Soltis Színház előadására is alig-alig voltak kíváncsiak. Talán csak az oklevélatadáskor telt meg a színházterem. Pedig nem hétfégi pihenőidő, hanem iskolai nap volt április 27-e.

Ettől a szomorú háttértől eltekintve, értékes napot tölthettünk el, számtalan ötlettel gazdagodhattunk. Jóformán mindegyik csoport előadásában – a történetmesélésen túl – ott voltak a korosztályt érdeklő gondolatok, véleményüket megfogalmazó mondatok.

A teljesség igénye nélkül említünk – csak kiragadva – néhányat a látottakból:

A **Zsák Bolha** (Köküti Általános Iskola, Kenderke AMI, Tata) *Járok az utcán* című előadásában Sulyokné Nagy Tünde megmutatta nekünk, hogy egy egyszerű, néhány mondatos mesén keresztül, második osztályos gyerekekkel hogyan lehet embertípusokat, viselkedésformákat megmutatni. Valódi stílusgyakorlatokat láttunk tőlük.

A **Színészpálánták** (Kodály Zoltán Általános Iskola és AMI, Tatabánya) *Egyszer egy királyfi* című, Langner Júlia és Langner Kornélia alkotta előadása letisztult, egyszerű jelrendszerrel, gondosan megkomponált színpadképekkel mesélt, gyönyörűen használva a magyar nyelvet, a színpadi beszédet az első-másodikosokkal.

A **Tavirózsa Színjátszó Csoport (kicsik)** (Fekete Lajos Általános Iskola, Tardos) *Csomótündér* történetében a hangszerként is és játékkellékként is alkalmazható színes habszivacs rudak adnak Nagy Gábor számára a továbbiakban is játéklehetőséget. A **STOKICSI** (Kernstok Károly Általános Iskola, Nyergesújfalu) *Egy kupac kufli*-jában Komárominé Lizán Andrea tanítványai ismét megmutatták, hogy a színpadi lét a gyerekek számára úgy is, mint a hétköznapi tárgyainkat, mint a gördeszkrét színpadi kellékként használva élvezet, öröm, játék.

A **Műkedvelők** (Kodály Zoltán Általános Iskola és AMI, Tatabánya) *Piroska és a farkas* – Langner Júlia és Langner Kornélia által jegyzett – előadásában a klasszikus mese átítatódik napjaink modern technikájával, a jelen életstílusával: a mese figuráinak jelenkori alteregóit látjuk a színpadon.

A **bárányok nem hallgatnak** (Kodály Zoltán Általános Iskola és AMI, Tatabánya): *Az aranyszörű bárány* című előadásban Keresztes Mária csoportja nagyon bátran felvállalja a közönség bevonásával zajló játékot, ami mindig plusz izgalmat, rizikót jelent egy előadásban.

Nagy Gábor a **Tavirózsa Színjátszó Csoport nagyokkal** *Vakegér* címmel játszott életjátéka nagyon fontos problémákról, a kirekesztésről, a vezéregyéniségek majmoló követéséről, a megfelelni vágyásról, a népszerűségről álmodozásról, a falkaszellemről szól a kamaszok mindennapjain keresztül.

A **Ficseri** (Szent Margit Általános Iskola, Tatabánya) *Kolontos Palkó* meséjén keresztül mutatták meg Bíró Ildikó felsősei, hogy mesélni még kamaszként is lehet, hogy a mesén keresztül megmutathatják magukat, elmondhatják gondolataikat, kicsit önironikusan beszélhetnek nekünk korosztályuk „kolontosságáról”.

A **STOKI-Színkör** (Nyergesújfalvai Kernstock Károly Általános Iskola felsősei) Arany egyik vígballadáját, a *Pázmán lovagot* dolgozták fel Lizán Andrea vezetésével, bátran és szépen énekelve, izgalmas, téralkotásokkal, váltásokkal, miközben majd minden játzó több szerepet vállalt föl a történetmesélés során. Komoly színpadi munkát végeztek.

A Kodály Zoltán Általános Iskola és AMI alsósai, a *Mi a szösz?* nevű társaság előadásában Keresztes Mária rendező a csoport munkáját egy felnőttel, a zenei kíséretet élő gitárjátékkal biztosítva teszi izgalmassá a játzók számára. A folyamatos egymásra figyelés, egymással kommunikálás lehetőségét, az improvizatív mozzanatokat teremti meg a játék kerete is, ami egy önképző körben a formálódó előadás, és a közben kuszálódó viszonyok gubancában játszódik.

Tara Andreáék, a Tatabányai Árpád Gimnázium **Szálka Stúdiója** idén *Álomvilágháló* címmel dolgozta fel Shakespeare örökzöldjének, a Szentivánéji álomnak egyik rétegét. Ismét remek formát találtak a játékhoz a fitnesslabdákkal, figurásított, feliratozott lufikkal, ismét csak alapanyagként tekintették a klasszikus történetet, hogy a maguk életéről, kamaszságáról, szerelmeikről, viszonyaikról, sikereikről, kudarcaikról, a felnőtteknek, való kiszolgáltatottságaikról beszéljenek. Remek ötlet, hogy a már-már a színpad elmaradhatatlan pillanataként megjelenő csetelést, nem levegőben billentyűzetnyomkodást mímeléssel, hanem kalimba játékkal, zeneivé téve jelenítik meg. És persze elmaradhatatlan náluk az élő zene.

Végül a napot a **KSZCS** (Kőköti Általános Iskola, Tata) csoport zárta. *A vitéz szabócska* történetét Nadermann Katalin és csoportja rengeteg humorral dolgozta fel, megmutatva, hogy a kissé laza nagyképűségből elinduló szabócska a veszély szorításában hogyan kezdi használni a fejét. Hogy nem csak a hatalmasok, a nagyok, az erősek győzhetnek, hogy ha jól pörög az agyunk, egy kis furfanggal igen messzire juthatunk.

Dolmány Mária

REGIONÁLIS BEMUTATÓK

Pécsi regionális találkozó

Élménybeszámoló

Csáki Szabolcs

Az Apolló Kulturális Egyesület szervezésében került megrendezésre a XXVII. WSO dél-dunántúli regionális döntője. Az épületet, amelyről megtudtuk, hogy sajnos nem sokáig használhatja az egyesület – már kora reggel birtokba vették a vidám színjátszó csoportok. Tették mindezt olyan természetes módon, mint amilyen természetes az, hogy Tóth Zoltán elnök házigazda beugrik az egyik lebetegedett technikus helyett a fénytechnikai beálláshoz, vagy hogy a megnyitó ünnepség annyiból áll, hogy a kisteremben az egyik zsűritag – kötelező önkéntességgel én – gyorsan mond néhány szót a csillogó szemű színjátszóknak, a rendezőknek, jelenlévőknek. A lényeg kerül a fókuszba, az pedig a színházzal való mesélés, a gyerekekkel való foglalkozás, törődés – a közösség.

Talán a fejemben lévő, „Pécs városa egyenlő pezsgő színházi élet” képzete is okozza, de kezdettől fogva az az emelkedett érzés jár át, hogy a jelen lévő csoportok bármilyen különbözőek is, egy frekvencián rezegnek, „pezsegnek”, egy nyelvet beszélnek, egy vérből valók. Fontos ez, mert ma kritikusként, zsűriként ülünk itt Jászai Tamással, de tulajdonképpen saját gyermekeinket, testvéreinket kell méltatnunk, palléroznunk, pozitív vagy negatív megerősítésekkel, azokat, akiket legszívesebben egyenként megölelnénk, csak azért, mert léteznek. De hát nem ezért vagyunk itt.

Napközben pedig egy másik anomália is megfogalmazódik a fejemben éppen zsűritársam kapcsán – aki profi színházakat is méltat kritikusként –, hogy valójában olyan elvárásokkal vagyunk itt lelkes, bimbózó tehetségekkel és hősieken küzdő, szinte szent pedagógusokkal szemben, akik legtöbbször szabadidejüket feláldozva, a családjuktól időt, energiát elrabolva teszik a dolgukat hétről-hétre, amit az állami pénzből működő kőszínházak társulataitól is ritkán várhatunk el kis hazánkban. Az itt elhangzó kérdésektől számos ebből élő rendező igencsak zavarba jönne, de az a gyanúm, hogy sokukkal nem sok értelme volna egyáltalán leülni egy asztalhoz megvitatni bármit is. Ráadásul azt is megkockáztatom, hogy itt gyakran termékenyebb a beszélge-